

РЕШЕНИЕ

№ 29940

гр. София, 27.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 85 състав, в
публично заседание на 13.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Биляна Икономова

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **116**
по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе
предвид следното:

Производството е по реда на чл. 10а, ал. 1 ЗЧРБ.

Образувано е по жалба на М. А., [дата на раждане], гражданин на П., против отказ за издаване на виза D от 03.12.2025 г., издаден от завеждащ „Консулска служба“ в Посолството на Република Б. в И., Ислямска република П., обективиран в стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза за дългосрочно пребиваване.

Изложени са съображения за незаконосъобразност на оспорения отказ, вкл. и относно правния интерес на жалбоподателя. Оспореният акт бил издаден при неспазване на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК. Посочени били като правно основание разпоредбите на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 ЗЧРБ, но не било съобразено от органа сключването на трудов договор и предоставеното становище от Агенция по заетостта за достъпа до пазара на труда. Органът не бил обсъдил представените към заявлението документи, нито бил извършил преценка по критериите на чл. 6 АПК. Оспореният акт бил издаден при неспазване на материалния закон и при допуснати съществени процесуални нарушения. Моли за отмяна на отказа. Цитира съдебна практика. Претендира разноски.

В открито съдебно заседание жалбоподателят М. А., редовно призован, не се явява. Чрез процесуалния си представител поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена. Моли за отмяна на отказа и присъждане на разноски.

В писмени бележки са изложени подробни съображения за отмяната на акта и неговата незаконосъобразност. Оспорват се отрицателното становище на ДАНС и изложените в него твърдения. Представена е практика по сходни казуси.

Ответникът завеждащ „Консулска служба“ в Посолството на Република Б. в И., Ислямска

република П., редовно призован, не се явява. Чрез процесуалния си представител оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена. В поле „Бележки“ на акта били вписани кратки мотиви за отказа, обусловен от отрицателно становище на ДАНС, което било задължително и с обвързващ характер за административния орган. ДАНС обаче не участвала пряко в процедурата по предоставяне достъп до пазара на труда, като се сочи и какво е участието на Агенция по заетостта и „Миграция“.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител и не дава заключение.

Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав, като обсъди твърденията на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

На 30.09.2025 г. е подадено от М. А., [дата на раждане], гражданин на П., заявление за издаване на виза с приложени към него трудов договор, декларация за адрес, писмо до дружеството работодател от дирекция „Миграция“ – МВР.

На 03.12.2025 г. в стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза за дългосрочно пребиваване е обективиран отказ за издаване на виза на завеждащ „Консулска служба“ в Посолството на Република Б. в И., Ислямска република П.. Основанието за отказа е чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 24 ЗЧРБ – установени са основателни съмнения относно автентичността на представените документи – трудови договори, длъжностна характеристика, както и на обосновката за назначаване на съответната длъжност.

Приети са като писмени доказателства: писма от заместник-председателя на ДАНС от 17.06.2026 г. и 23.10.2025 г. относно изразено отрицателно становище в съгласувателната процедура по издаване на виза.

При така установеното от фактическа страна Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав обуславя следните правни изводи:

Жалбата е допустима. Подадена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, подлежащ на съдебен контрол, от активно легитимирано лице - адресат на акта и засегнат неблагоприятно от него, в указания 14-дневен срок съгласно чл. 10а, ал. 1 ЗЧРБ във връзка с чл. 149, ал. 1 АПК.

Не е налице изключение по чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ, касаещо необжалваемостта по съдебен ред на отказите по чл. 9а, ал. 2, т. 4 ЗЧРБ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване. Спорът за това е разрешен с определение по адм. д. № 5090/2026 г. по описа на ВАС, задължително за настоящия състав.

Разгледана по същество, жалбата е **ОСНОВАТЕЛНА**.

На първо място, отказът е издаден от компетентен административен орган съгласно чл. 9г, ал. 1 ЗЧРБ във връзка с чл. 34, ал. 5 във връзка с ал. 3 от Наредба за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим /заповеди на Министъра на външните работи и на Посланика в Посолството на Република Б. в И., Ислямска република П./, поради което не е налице основание за прогласяване на неговата нищожност по смисъла на чл. 168, ал. 1 и ал. 2 във връзка с чл. 146, т. 1 АПК.

На второ място, отказът е обективиран във формуляр съгласно чл. 34, ал. 3 във връзка с приложение № 7 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим. В този формуляр формално се съдържат фактическите и правните основания за издаването на акта, ясна е и волята на органа, който го е издал, съгласно общата разпоредба на чл. 59, ал. 2, т. 4 и т. 5 АПК. Въпреки това не се съдържат ясни мотиви за постановяване на отказ, като към преписката не са представени никакви доказателства, въз основа на които е формиран

този отказ.

1. В случая е цитирана разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ, съгласно която се отказва издаване на виза или влизане в страната на чужденец, когато не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване или транзитно преминаване, или летищен транзит.

Ответникът не сочи въз основа на какви обстоятелства и удостоверяващи ги доказателства е достигнал до извод, че приложение намира именно тази разпоредба. Липсва каквото и да е било твърдение в акта, че лицето не доказва достоверно целта и условията на заявеното пребиваване, нито са представени доказателства, от които евентуално да бъде формирано подобно фактическо установяване. Напротив – от представените по делото доказателства се доказват от жалбоподателя целта и условията на заявеното пребиваване - полагането на труд по силата на сключен трудов договор.

2. В случая е приложена и разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 24 ЗЧРБ съгласно която се отказва издаване на виза или влизане в страната на чужденец, когато са налице основателни съмнения относно автентичността на приложените документи за издаване на виза, истинността на тяхното съдържание, надеждността на направените от чужденеца изявления или намерението му да напусне страната в рамките на разрешения срок за пребиваване.

Ответникът сочи за кои от приложените към заявлението документи има съмнение относно тяхната автентичност, но не конкретизира в какво точно се изразява тяхната неавтентичност и по какъв начин е достигнал до този извод. Липсват данни в административната преписка, от които да се установи по какъв начин е възникнало съмнение у органа относно представените документи и достатъчно ли е въз основа на тях да се направи извод за основателност на това съмнение. Не е предоставена и от административния орган възможност за жалбоподателя като заявител евентуално да отстрани нередовностите на заявлението чрез допълнително представяне на документи, обуславящи издаването на исканата виза /чл. 30, ал. 2 АПК/.

3. Действително съгласно все още актуалното ТР № 16 от 31.03.1975 г., ОСГК на ВС, мотивите „не е необходимо да съвпадат по време издаването на административния акт или отказа и излагането на съображенията, по които административният орган е стигнал до едното или другото разрешение... като е възможно мотивите да предхождат издаването на акта и да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт“, но в случая предвид събрания по делото доказателствен материал не се променя извода за немотивираност на акта и наличието на съществени процесуални нарушения при издаването му.

Съгласно чл. 20, ал. 3 Инструкция № КОВ-04-02-351 от 15 август 2013 г. за условията и реда за съгласуване на заявленията за издаване на визи при наличие на отрицателно становище по чл. 19 от ДМ - МВР, и/или от ДАНС и ако е налице някое от основанията по чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ, визовите органи отказват издаването на визата. Съгласно тази разпоредба визовите органи отказват издаването на виза при кумулативно наличие на две предпоставки – отрицателно становище на ДАНС и наличието на основание по чл. 10, ал. 1 ЗЧРБ. Органът е обвързан със становището на ДАНС, но само когато то е отрицателно и касае националната сигурност, не и наличието на основание по чл. 10, ал. 1 ЗЧРБ. Действително спрямо жалбоподателя е проведена съгласувателна процедура с ДАНС, при която е отразено отрицателно становище в НВИС. В случая обаче не се сочат обстоятелства, свързани със заплахата за националната сигурност съгласно чл. 4, ал. 1, т. 14 и чл. 41, ал. 1, т. 2 ЗДАНС. Поради това органът дължи преценка дали са налице останалите условия за издаване на виза и ако отсъства едно от тях, отказва издаването на виза, в който случай сочи не само правното основание, но и мотивите на решението си /чл. 10а, ал. 2 ЗЧРБ/.

За пълнота, следва да бъде отбелязано, че постановеният въз основа на отрицателното становище

на ДАНС административен акт засяга правната сфера на чуждия гражданин. Доколкото самото становище на ДАНС не подлежи на самостоятелен съдебен контрол, тъй като то има характеристиките на акт по чл. 21, ал. 5 АПК, то съдът, воден от задължението за преценка на пропорционалност на наложената мярка и гарантиране на правото на ефективна съдебна защита, следва да провери фактическите и правни основания за издаване на процесния отказ, вкл. и като обсъди становището на ДАНС.

Съдът преценява доводите на ДАНС като необосновани. Направени са изводи, касаещи минималната работна заплата и процент безработица в района, в който жалбоподателят ще полага труд, както и относно възможността други лица от района да заемат вакантните при работодателя места, от което обаче не би могло да се установи по какъв начин ДАНС е приел, че са налице основателни съмнения относно автентичността на приложените документи за издаване на виза на жалбоподателя, вкл. и предвид наличието на доказателства, че същият има предоставен достъп до пазара на труда за срок от три години. Както се отбеляза по-горе, нито се сочи в какво се изразява неавтентичността на представените към заявлението документи, нито от какво е породено съмнението, така че да се изследва и основателно ли е то. Отделно от това, липсата на писмени документи по съгласувателната процедура препятства съдебната инстанция да провери законосъобразността на взетото становище.

4. Административният орган е задължен да изложи коректно фактите по делото, въз основа на които е формирал и своите правни изводи, още при издаване на административния акт. Във формуляра съгласно чл. 34, ал. 3 във връзка с приложение № 7 от Наредба за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим не е цитиран какъвто и да е било конкретен документ от административната преписка с дата, номер и издател, в който да се твърди конкретната фактическа обстановка, мотивирала органа да обективира отказа си за издаване на виза. Едва в открито съдебно заседание писмо на заместник-председателя на ДАНС от 23.10.2025 г. е събрано като доказателство в изпълнение на принципа за служебното начало, което писмо не е представено като част от административната преписка. Недопустимо е осъществилата се фактическа обстановка да се установява въз основа на твърдения досежно фактите и обстоятелствата от значение за случая, изложени от страните за първи път в хода на съдебното производство, в което съдът всъщност осъществява контрол за законосъобразност на оспорения акт и същият не следва да допълва/изменя волята на административния орган, изразяващо се в подмяна на съображенията, мотивирали преценката на органа. Съдът е длъжен да обсъди писмените доказателства, приложени към административната преписка, и да провери дали са относими към спора, когато в административния акт са изложени конкретни фактически основания за отказ. Чрез обсъждане на писмените доказателства съдът не може да санира и допълни оспорения административния акт. Не е допустимо преценяването на законосъобразността на акта на фактически и правни основания извън тези, които е посочил издаващият го орган, както и излагане на мотиви от съда по един немотивиран от административния орган акт. Правораздавателният контрол цели обезпечаване на субективните права и интереси на адресата на акта при наличието на властническо волеизявление. Мотивите за издаването на акта не могат да бъдат допълвани след приключване на процедурата по издаване на административния акт и неговото съобщаване, доколкото страната е била напълно лишена от възможността да разбере причините, довели до постановяване на конкретното решение /отказ за издаване на виза/ и съответно да организира адекватно защитата си, а съда - да извърши съдебен контрол за законосъобразност.

Липсата на мотиви предпоставя извода за нарушение на производствените правила, от категорията на същественият, като води до ограничаване правото на защита и правото на участие

в административния процес /широк смисъл/ на лицето заявител, съответно до отмяна на постановления отказ съгласно чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 2 и т. 3 от АПК.

5. В допълнение, следва да се посочи, че в конкретния случай органът всъщност не е извършил преценка по критериите на чл. 6 от АПК, като с издаването на оспорения акт са засегнати правата и законните интереси на чужденеца в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която той се издава, и са причинени вреди, явно несъизмерими с преследваната цел, като без излагането на каквито и да е било мотиви е даден приоритет на общественения спрямо личния интерес, обусловило и основанието за отмяната на акта като издаден в несъответствие с целта на закона съгласно чл. 146, т. 5 АПК.

Извод: съдът приема акта за незаконосъобразен, поради което жалбата следва да бъде уважена като основателна.

Преписката следва да бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне съгласно чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 АПК, който следва да установи конкретната фактическа обстановка, подкрепена с писмени доказателства, и да формира окончателните си правни изводи, да предостави възможност на заявителя да участва в административното производство, вкл. и да представи доказателства с цел изясняване на спорните факти и обстоятелства относно спазването на изискванията за издаване на виза /чл. 34 и следващите във връзка с чл. 7 – чл. 9 от АПК/, така че заявителят да разбере причините, поради които повторно му се отказва издаването на виза, съответно – при евентуално оспорване съдът да извърши преценка законосъобразно ли е обективизиран отказът. Именно тук обаче следва да бъде отбелязано, че така дадените указания по тълкуването и прилагането на закона задължават органа да се съобрази с тях, но не определят резултата от произнасянето му.

Разноски:

С оглед изхода от спора на основание чл. 143, ал. 1 АПК в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноски в размер на 613,55 евро, представляващи адвокатско възнаграждение, уговорено и платено в брой съгласно договор за правна защита и съдействие. Разноските следва да бъдат заплатени от Министерство на външните работи – юридическото лице, в структурата на което е органът, издател на оспорения в настоящото съдебно производство акт, по аргумент от § 1, т. 6 ДР АПК.

Така мотивиран, Административен съд София-град, Първо отделение, 85-и състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ отказ за издаване на виза D от 03.12.2025 г., издаден от завеждащ „Консулска служба“ в Посолството на Република Б. в И., Ислямска република П., обективизиран в стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза за дългосрочно пребиваване, по заявлението от 30.09.2025 г., подадено от М. А., [дата на раждане], гражданин на П..

ИЗПРАЩА преписката за ново произнасяне от административния орган по заявлението от 30.09.2025 г., подадено от М. А., [дата на раждане], гражданин на П., за издаване на виза за дългосрочно пребиваване в едномесечен срок от влизане в сила на настоящия съдебен акт в съответствие със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в него.

ОСЪЖДА Министерството на външните работи да заплати на М. А., [дата на раждане], гражданин на П., сумата в размер на 613,55 евро, представляващи направените по делото разноски.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, подадена в 14-дневен срок от съобщаването му на страните до Върховен административен съд на Република Б. чрез

Административен съд София-град.

ПРЕПИС от решението да се изпрати на страните на основание чл. 138, ал. 3 във връзка с чл. 137 АПК.

СЪДИЯ: